

23 Οκτωβρίου, 1992

(ΠΙΚΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές)

ΜΙΧΑΗΛ ΜΟΥΡΤΖΙΝΟΣ,

Εφεσείων-Ενάγων

v.

GLOBAL CRUISES SA.,

*Εφεσιβλήτων-Εναγομένων.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 7859).*

Δικαιοδοσία — Απόφαση πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η αγωγή ενώπιόν του ενέπιπτε στην δικαιοδοσία του Ναυτοδικείου αποκλειστικά βάσει της γενικής οπισθογράφησης του κλητηρίου εντάλματος και εξωγενών στοιχείων — Αν και είναι επιθυμητό θέματα δικαιοδοσίας να επιλύονται το συντομότερο δυνατό μετά την έγερση 5 μιας διαδικασίας, στην παρούσα περίπτωση η εκδίκαση του θέματος ήταν πρόωγη, ενόψει του ότι η πλήρης βάση της απαίτησης καθορίζεται στην έκθεση απαιτήσεως και όχι στην γενική οπισθογράφηση.

Με την γενική οπισθογράφηση του κλητηρίου εντάλματος αγωγής στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρινας, ο εφεσείων αξίωσε από 10 τον εφεσίβλητο (i) 256.260 Δολ. ΗΠΑ ή το ισάξιο σε κυπριακό νόμισμα και ΛΚ15.700, ποσά που ο εφεσείων είχε καταβάλει στον εφεσίβλητο δυνάμει γραπτής συμφωνίας ημερομηνίας 15.9.88 και/ή 15 για αντάλλαγμα που απέτυχε και/ή για άδικο πλουτισμό, (ii) αποζημιώσεις για παράβαση της πιο πάνω συμφωνίας και/ή για δόλο και/ή απάτη και/ή άλλως πως, (iii) τόκο προς 9% ετησίως ως αποζημίωση και έξοδα. Ο εφεσίβλητος ζήτησε την ακύρωση του κλητηρίου εντάλματος και τον παραμερισμό της επίδοσης λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου, ισχυριζόμενος 20 ότι η απαίτηση αφορούσε ναυτικό ζήτημα που αναγόταν αποκλειστικά στην δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σαν Ναυτοδικείου. Το πρωτόδικο Δικαστήριο δέχθηκε την αίτηση αφού βασίσθηκε κυρίως στο περιεχόμενο της γραπτής συμφωνίας ημερομηνίας 15.9.88, που αναφερόταν στην γενική οπισθογράφηση, 25 και αφού προέβη σε διάφορους συλλογισμούς και συμπεράσματα με βάση την συμφωνία εκείνη.

Αποφασίσθηκε ότι:

(α) Η απόφαση ως προς την ύπαρξη ή μη δικαιοδοσίας δεν μπορεί παρά να είναι το αποτέλεσμα της αντιπαραβολής των επιδίκων θεμάτων προς τις νομοθετικές πρόνοιες που καθορίζουν την δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, δηλαδή την εξουσία του Δικαι-

στηρίου, όπως αυτή καθορίζεται από τον δικαιοδοτικό νόμο, να επιλαμβάνεται θεμάτων που εγείρονται εκώπιον του για απόφαση σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες.

- 5 (β) Τα επίδικα θέματα προσδιορίζονται με τις έγγραφες προτάσεις και ειδικότερα τα γεγονότα που στοιχειοθετούν τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου είναι εκείνα που συνθέτουν την απαίτηση, αποκλειστική πηγή αναζήτησης της οποίας είναι η έκθεση απαιτήσεως. Κατά συνέπεια, η εξέταση του θέματος της δικαιοδοσίας από 10 το πρωτόδικο Δικαστήριο με βάση μόνο το περιεχόμενο της γενικής ολισθογράφησης και εξωγενείς παράγοντες και προτού καταχωρηθεί η έκθεση απαιτήσεως, ήταν πρόωγη.

Η έφεση επιτράπηκε χωρίς έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

- Central Cooperative Bank v. CY.E.M.S. (1984) 1 CLR 435.*
- 15 *SEVEGEP LTD, v. United Sea Transport Ltd, (1989) 1 Α.Α.Δ. (Ε) 729.*
- Αγοράκτημα ΛΑΝΙΓΗ ΛΤΔ v. Γενικού Εισαγγελέα (1991) 1 Α.Α.Δ. 225.*
- Safarino Shoes Ltd v. E. Σταυρινού Λτδ, (1991) 1 Α.Α.Δ. 1059.*
- 20 *Kolokoudias v. Varnavidou (1988) 1 CLR 566.*
- Cyprus Potato Marketing Board v. Primlaks (Pacific Violet) B.V., Αγωγή Ναυτοδικείου 93/89, απόφαση 29.3.90.*

Έφεση.

- 25 Έφεση από τον ενάγοντα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας (Φρ. Νικολαΐδης, Π.Ε.Δ., Χατζηχαμπής, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 3.4.1989 (Αρ. Αγωγής 2809/88) με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή του ενάγοντα για το λόγο ότι το Επαρχιακό Δικαστήριο εστερείτο καθ' ύλη δικαιοδοσία για εκδίκαση της υπόθεσης.
- 30 *Α. Χαβιαράς για Λ. Παπαφιλίππου, για τον εφεσεϊόντα.*
- Α. Θεοφίλου, για τους εφεσίβλητους.*

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Κωνσταντινίδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Την καταχώριση του γενικώς οπισθογραφημένου κλητηρίου εντάλματος, ακολούθησε η υποβολή αίτησης από τους εναγόμενους-εφεσίβλητους για 5 παραμερισμό του κλητηρίου εντάλματος και/ή της επίδοσής του. Το πλήρες Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας έκρινε πώς από τη σειρά των λόγων που αναπτύχθηκαν, ευσταθούσε εκείνος σύμφωνα με τον οποίο τα επίδικα θέματα ήταν ναυτικής φύσης και πως, επομένως, η εκδίκαση 10 τους ενέπιπτε στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ως Ναυτοδικείου. Αντικείμενο της έφεσης είναι η απόφασή του με την οποία απέρριψε την αγωγή για τον πιο πάνω λόγο.

Η απόφαση ως προς την ύπαρξη ή την ανυπαρξία δικαιοδοσίας δεν μπορεί παρά να είναι το αποτέλεσμα της αντιπαραβολής των επίδικων θεμάτων προς τις νομοθετικές πρόνοιες που καθορίζουν τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου. Ως δικαιοδοσία εννοούμε την εξουσία του Δικαστηρίου, όπως αυτή καθορίζεται από τον δικαιοδοτικό 20 Νόμο, να επιλαμβάνεται θεμάτων που εγείρονται ενώπιόν του γι' απόφαση σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες. (Βλ. *Central Cooperative Bank v. C.Y.E.M.S.* (1984) 1 CLR 435).

Ένας είναι ο δικονομικός τρόπος προσδιορισμού των 25 επίδικων θεμάτων. Τα επίδικα θέματα προσδιορίζονται με τις γραπτές προτάσεις και, όπως εξηγήθηκε στην υπόθεση *SEVEGEP LTD, v. United Sea Transport Ltd* και άλλος (1989) 1 Α.Α.Δ. (Ε) 729, τα γεγονότα που στοιχειοθετούν τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου είναι εκείνα που συνθέτουν την απαίτηση, αποκλειστική πηγή αναζήτησης της οποίας είναι η έκθεση απαιτήσεως. (Βλ. επίσης *Αγρόκτημα ΛΑΝΙΤΗ ΛΤΔ. και άλλοι v. Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και άλλοι*, (1991) 1 Α.Α.Δ. 225, *Safarino Shoes Industry and Trading Company Ltd v. Βιομηχανία Υποδημάτων Ε. Σταυρινού Λτδ*, (1991) 1 Α.Α.Δ. 1059. 30

Δεν είχε καταχωριστεί η έκθεση απαιτήσεως όταν το Δικαστήριο επιλήφθηκε του ζητήματος που είχε εγερθεί ως προς τη δικαιοδοσία του. Υπήρχε ενώπιόν του μόνο η γενική οπισθογράφηση του κλητηρίου εντάλματος.

- 5 Δεν αναμένεται ο πλήρης και επακριβής προσδιορισμός στη γενική οπισθογράφηση της αξίωσης ή της θεραπείας που επιδιώκεται ή της βάσης πάνω στην οποία αυτή στηρίζεται. Οπως ορίζεται στη Δ. 2 κ.3 των Κανονισμών
- 10 περι Πολιτικής Δικονομίας, αναφέρεται σ' αυτή την οπισθογράφηση η φύση της απαίτησης ή της θεραπείας που επιδιώκεται χωρίς να είναι ουσιώδες να εκτεθεί ούτε η ακριβής βάση του παραπόνου ούτε η ακριβής θεραπεία που ο ενάγων θεωρεί ότι δικαιούται και, όπως ορίζεται
- 15 πάντα τη δυνατότητα, με την έκθεση απαιτήσεως του, να τροποποιήσει ή να διαφοροποιήσει ή να επεκτείνει την απαίτησή του χωρίς τροποποίηση της οπισθογράφησης του κλητηρίου εντάλματος.

- 20 Το περιεχόμενο της γενικής οπισθογράφησης του κλητηρίου εντάλματος στην παρούσα υπόθεση ήταν, όλο και όλο, το ακόλουθο:

"Ο Ενάγων αξιοί:

- 25 (α) Δολ. Η.Π 256,260 ή το ισάξιο σε Κυπριακό νόμισμα και £15,700 ποσά που ο ενάγων κατέβαλε στους εναγομένους με βάση γραπτή συμφωνία ημ. 15 Σεπτεμβρίου, 1988 και/ή για αντάλλαγμα το οποίο απέτυχε ή και για άδικο πλουτισμό.

(β) Αποζημιώσεις για παράβαση της πιο πάνω συμφωνίας και/ή για δόλο ή/και απάτη και/ή άλλως πως

- 30 (γ) Τόκο προς 9% ετησίως από της καταχωρήσεως της παρούσης ως αποζημίωση.

(δ) Εξοδα."

Δέχθηκαν οι δυο πλευρές και προκύπτει και από την απόφαση του Πρωτόδικου Δικαστηρίου πως δεν περιείχε αυτή η γενική διατύπωση εκείνα τα στοιχεία που θα επέτρεπαν εξαγωγή συμπεράσματος ως προς το ποιό ήταν το ακριβές και ολοκληρωμένο υπόβαθρο της απαίτησης του ενάγοντα. Η απόφαση του Πρωτόδικου Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία η απαίτηση του ενάγοντα αποτελούσε ναυτική απαίτηση κατά το άρθρο 1(1) του αγγλικού Administration of Justice Act του 1956 εμπίπτουσα κατά τις πρόνοιες του άρθρου 19(α) του περι Δικαστηρίων Νόμου του 1960 (14/60), στη δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στηρίχτηκε σε στοιχεία εξωγενή, κυρίως, στο περιεχόμενο της γραπτής συμφωνίας στην οποία ήταν παραδεκτό ότι αναφερόταν η γενική οπισθογράφηση και στην επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε ως προς τις πιθανές αιτίες αγωγής που θα ήταν νομικά δυνατό να προκύψουν δια μέσου της συμφωνίας αυτής.

Έτσι, το ζήτημα της δικαιοδοσίας κρίθηκε όχι πάνω στη βάση των ισχυρισμών που ήταν προνόμιο του ενάγοντα να προβάλει με την έκθεση απαιτήσεως του και που θα τον δέσμευαν, άλλο αν αυτοί οι ισχυρισμοί θα αποδεικνύονταν νομικά αβάσιμοι έχοντας υπόψη τις πρόνοιες της συμφωνίας, αλλά με βάση τους συλλογισμούς που το Πρωτόδικο Δικαστήριο έκαμε ως προς τις επιπτώσεις της συμφωνίας εκείνης και την φύση της απαίτησης που, κατά την κρίση του, οι πρόνοιές της δικαιολογούσαν.

Αυτός ο χειρισμός ήταν λανθασμένος και η πρωτόδικη απόφαση πρέπει να παραμεριστεί. Προσθέτουμε πως, εν πάση περιπτώσει, η γενική οπισθογράφηση του κλητηρίου εντάλματος περιλάμβανε ισχυρισμούς για άδικο πλουτισμό, δόλο και απάτη που παρέμειναν ασύνδετοι μέχρι το τέλος, ακόμα και στο πλαίσιο της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, και δεν εξετάζουμε τώρα αν μπορούσαν καν να συνδεθούν, με οποιαδήποτε από τις πρόνοιες του άρθρου 1(1) του Administration of Justice Act του 1956.

Το Πρωτόδικο Δικαστήριο επιλήφθηκε του ζητήματος της δικαιοδοσίας του ευθύς μετά την έγερση του. Πράγμα-

5 τι, τέτοιας φύσης ζήτημα όσο και αν μπορεί να εγερθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, είναι ορθό να επιλύεται το συντομότερο δυνατό (Βλ. *Kolokoufias v. Varnavidou* (1988) 1 CLR 566, *Αγρόκτημα Λανίτη Λτδ* (ανωτέρω). Η απόφαση για έλλειψη δικαιοδοσίας καθιστά όσα προηγήθηκαν εντελώς μάταια.

10 Όμως, στην παρούσα υπόθεση, το περιορισμένο υλικό που περιείχε η γενική οπισθογράφηση του κλητηρίου εντάλματος κατέστησε την εξέταση τέτοιου ζητήματος, στο
15 στάδιο εκείνο, πρόωγη. Θα προσθέταμε εδώ και την υπόθεση *Cyprus Potato Marketing Board v. Primlaks (Pacific Violet) B.V. και άλλος*, Αγωγή Ναυτοδικείου 93/89 της 29 Μαρτίου 1990 στην οποία το θέμα της δικαιοδοσίας αφέθηκε για τελική κρίση μετά τη συμπλήρωση της δικογραφίας.

20 Εναπόκειται τώρα στον ενάγοντα να διατυπώσει τη βάση της απαίτησης του, όπως εκείνος την αντιλαμβάνεται. Ανάλογα με το περιεχόμενο της εκθέσεως απαιτήσεως που θα καταχωριστεί, θα κρίνουν οι εναγόμενοι ή ακόμα και το Δικαστήριο αυτεπάγγελα, κατά πόσο δημιουργείται ζήτημα ως προς τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου.

25 Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση επιτρέπεται και η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται. Η προσέγγιση της υπόθεσης από το πρωτόδικο Δικαστήριο με τον τρόπο που σημειώσαμε ήταν το αποτέλεσμα των θέσεων που και οι δυο πλευρές ανέπτυξαν ενώπιόν του και το δίκαιο είναι να μὴν υπάρξει διαταγή για έξοδα είτε σε σχέση με την παρούσα είτε σε σχέση με την πρωτόδικη διαδικασία.

Η έφεση επιτρέπεται χωρίς έξοδα.